

Krajská knihovna v Pardubicích
příspěvková organizace Pardubického kraje

Zpráva o výkonu regionálních funkcí v Pardubickém kraji 2020

Obsah

I.	Úvod - Systém výkonu regionálních funkcí v Pardubickém kraji a financování v roce 2020.....	3
II.	Druhy činností v rámci RF	6
1.	Počty pracovníků zajišťujících RF.....	6
2.	Počty knihoven a změny v síti	6
3.	Poradenská a konzultační činnost.....	8
4.	Statistika knihovnických činností.....	8
5.	Vzdělávání	9
6.	Porady.....	10
7.	Podpora vzdělávacích, kulturních a komunitních aktivit.....	11
8.	Revize a aktualizace fondů	11
9.	Zpracování knihovního fondu z prostředků provozovatelů	11
10.	Nákup výměnných fondů	11
11.	Cirkulace výměnného fondu.....	15
12.	Servis výpočetní techniky	18
13.	Doprava v rámci RF.....	19
III.	Komentář k finančnímu sumáři RF v roce 2020	19
IV.	Kontrolní činnost	21
V.	Závěr	22
VI.	Přílohy.....	24
VII.	Obrazová příloha	30

I. Úvod

System výkonu regionálních funkcí v Pardubickém kraji a financování v roce 2020

Krajská knihovna v Pardubicích (dále jen KK) v souladu se Zákonem č. 257/2001 Sb. o knihovnách a podmínkách provozování veřejných knihovnických a informačních služeb (a ve znění pozdějších předpisů) plní a koordinuje plnění regionálních funkcí (dále jen RF) na území Pardubického kraje. Podle tohoto zákona pověřila již v začátcích fungování systému Podpory zajištění výkonu regionálních funkcí v ČR (v Pardubickém kraji od roku 2002) tři bývalé okresní knihovny v regionech Chrudim, Svitavy a Ústí nad Orlicí. Služby z výkonu RF vykonávají ve svých regionech pomocí objednávek v obsluhujících profesionálních knihovnách (dále jen profi knihovnách) Městská knihovna ve Svitavách, Městská knihovna Ústí nad Orlicí a Krajská knihovna v Pardubicích. Městská knihovna Chrudim veškeré služby a standardy ve svém regionu plní sama vlastními pracovníky.

Výkon RF se stále řídí Pravidly zajištění regionálních funkcí v Pardubickém kraji, které byly vzhledem ke zvýšení dotace v roce 2015 upraveny pouze nepatrně, procentní část na nákup výměnného fondu (dále jen VF) z dotace byla opět stanovena na 25%. I když celostátní metodika stanoví dvojnásobek metodických návštěv v každé knihovně během sledovaného roku, musel být počet metodických návštěv ponechán na původní výši, vzhledem k počtu úvazků metodiků v kraji, který je dlouhodobě poddimenzován a v průběhu let se nijak výrazněji neměnil. V ostatních standardech však Pravidla postupují podle celostátní metodiky. Ucelený přehled podává výkaz výkonů a financování RF za rok 2020 (Tab. I - Přílohy).

Od roku 2005 přešlo financování RF ze zákona do pravomoci Pardubického kraje (dále jen Pk), který každoročně uzavírá se zřizovateli jmenovaných pověřených knihoven smlouvy o poskytnutí dotace na RF v jejich regionech. Krajská knihovna i pověřené knihovny zajišťují služby knihovnám v malých městech a obcích, ale především se soustředí na péči o knihovny s dobrovolnými knihovníky (dále neprofi) v nejmenších obcích kraje. Od roku 2015 byla finanční dotace na výkon RF zvýšena ze 4 000 000 Kč na 6 000 000 Kč. Další navýšení přišlo v roce 2019, a to na 6 500 000 Kč. Dotace na RF od Pk je na regiony rozpočítávána podle celostátně stanovené metodiky, která byla přijata již v počátcích fungování systému v roce 2002. Z dotace je 45% prostředků určeno na počet knihoven v kraji a 55% na obyvatele kraje. Proto je částka na regiony každoročně jiná, neboť je závislá na aktuálních počtech knihoven a obyvatel, které nejsou nikdy stejné.

Tab. 1 - Rozdělení finančních prostředků z dotace na RF v Pardubickém kraji na rok 2020 (srovnání s léty 2014-2019)

Region	Částka na RF v roce 2014	Částka na RF v roce 2015	Částka na RF v roce 2016	Částka na RF v roce 2017	Částka na RF v roce 2018	Částka na RF v roce 2019	Částka na RF v roce 2020
Chrudim	865 000	1 330 000	1 346 000	1 340 000	1 334 000	1 445 000	1 443 000
Pardubice	877 000	1 308 000	1 300 000	1 312 000	1 314 000	1 432 000	1 441 000
Svitavy	1 026 000	1 527 000	1 524 000	1 516 000	1 514 000	1 641 000	1 642 000
Ústí n. Orlicí	1 232 000	1 835 000	1 830 000	1 832 000	1 838 000	1 982 000	1 974 000
Celkem	4 000 000	6 000 000	6 000 000	6 000 000	6 000 000	6 500 000	6 500 000

Již od roku 2015 přiděluje Pardubický kraj na výkon RF vyšší částku než v předchozím období (2012-2014), přesto v kraji pokračuje sdružování prostředků obcí na posílení nákupu VF v regionech. Sdružování bylo v roce 2020 svým výsledkem (především celkovou částkou na nákup VF) úspěšnější než v roce 2019, i když nárůst nebyl nijak vysoký. Opět nejvíc prostředků sdružily obce v regionu Ústí nad Orlicí, kde má sdružování tradici od 90. let.

Zájem o tuto pomoc při nákupu VF projevovalo rok od roku více obcí, protože oceňují lepší nabídku nové literatury ve svých knihovnách. V roce 2019 nastal mírný pokles v počtu sdružujících obcí, které však celkově přispěly více peněz. Za rok 2020 přibyl nejen počet přispívajících obcí, ale i celková částka sdružená na nákup VF.

System sdružování tak sice pomohl lepšímu financování nákupu VF, ale na druhou stranu znamená zatížení metodiků vyšší administrativou, nyní po změně legislativy výrazným navýšením individuálního přístupu k jednotlivým obcím a zpracováváním smluv, žádostí a vyúčtováním podle potřeb zúčastněných obcí. Navíc administrativní vyřízení mnohdy nestačí a pravidlem jsou ve všech regionech adresné urgencye těm, kdo s podpisem smluv otálejí nebo neposílají včas smluvně potvrzené prostředky.

Obsluha regionů v Pardubickém kraji je závislá na počtu metodiků a počtu a profesionalitě obsluhujících knihoven. Problémy mají především ty knihovny, kde připadá na 1 metodika více knihoven. Celostátně je doporučováno pro obsluhu regionů na 1 metodika cca 25-27 knihoven, což však zmíněné regiony (a to všechny v Pk) dvojnásobně překračují. V souvislosti s neustálým zvyšováním odborných úkolů v oblasti knihovnického systému v krajích, s modernizací služeb malých knihoven a zavádění technologií IT, jsou na odborné vedení kladeny stále vyšší nároky. Je třeba uvážit, že personální obsazení malých venkovských knihoven se nemění tak rychle, aby stárnoucí knihovníci byli schopni se sami bez metodického vedení a vzdělávání postarat o přeměnu svých knihoven z půjčoven knih na moderní komunitní centrum s řadou funkcí, které dříve knihovny neměly a ani plnit nemohly. Rozvoj technického a digitálního prostředí ve společnosti přinesl knihovnám nejen možnosti, ale také povinnosti dostát v této oblasti své pověsti kulturního a vzdělávacího zařízení v místě.

Počty metodiků jsou poddimenzovány dlouhodobě na všech regionech, nejvíce však v regionu Chrudim, který je celý obsluhován z MĚK v Chrudimi a na regionu Pardubice, který obsluhuje sice objednávkový systém, ale přímo v obvodu Pardubice, který spravuje KK a její metodické oddělení, je 45 neprofi knihoven, které obsluhuje 1,6 pracovního úvazku metodika. Je třeba také uvážit, že všechny pověřené knihovny i KK se rovněž metodicky starají o profi knihovny svých regionů, které čerpají některé služby z RF, byť nejsou obsluhovány výměnnými soubory. Ovšem jsou i výjimky, např. v regionu Chrudim, kde jsou příjemci souborů i nejmenší profi knihovny, které mají dlouhodobě problém s nákupem nové produkce. KK i PK usilují již několik let o změnu Pravidel a tím o navýšení počtu úvazků metodiků na dvojnásobek. To je ovšem podmíněno navýšením prostředků na mzdy a tedy i celé dotace, protože takovou změnu nelze udělat na úkor nákupu fondu v rámci stávající částky. Současná výše dotace i přes její zvýšení stále ještě nedosahuje původních hodnot, které směřovaly do Pardubického kraje od státu do roku 2005.

V celostátních srovnáních uveřejňovaných v ročních zprávách NK ČR je Pardubický kraj vždy zmiňován jako kraj s nejvyšším počtem obsluhovaných knihoven na 1 metodika a nic to nemění na tom, že se svými výkony stále snaží držet laťku s ostatními kraji, které mají několikanásobně vyšší finanční zajištění. V našem kraji připadá na 1 metodika skoro 52 knihoven, tedy i se započtením úvazku krajského metodika, který by se na přímé obsluze vlastně ani nemohl podílet. Takto vysoký počet knihoven na 1 úvazek je na závalu zejména četnosti styku metodiků s knihovnami, což je vlastně alfa a omega metodické práce.

Vyúčtování výkonů proběhlo opět k 31. 12. 2020, ale obsluhující knihovny kraje vyplňují výkazy výkonů pro Pardubický kraj také k 30. 6., neboť je to stanoveno v Pravidlech (viz výše) a KK je přesvědčena, že je třeba sledovat v průběhu roku čerpání dotace RF v jednotlivých regionech. Z výkazů k 31. 12. 2020 byl zpracován krajský sumář (Tab. I - Přílohy), který je součástí této zprávy a byl opět spolu se samostatným komentářem zaslán Knihovnickému institutu NK ČR jako podklad ke zpracování celostátní roční zprávy o výkonu RF na území ČR.

II. Druhy činností v rámci RF

1. Počty pracovníků zajišťujících RF

V roce 2020 se v Pardubickém kraji zvýšil úvazek v okrese Ústí nad Orlicí z 1,2 na 1,5 úvazku. O 0,3 úvazku na 8,1 se tedy zvýšil i celkový úvazek pracovníků zajišťujících regionální funkce v kraji. Jelikož je do celkového počtu pracovníků RF započítána i krajská funkce (1,2 úvazku), za regionální metodiky je to tedy pouze 6,9 úvazku. V přepočtu na počet knihoven to za rok 2020 dělá průměrně 61 knihoven na 1 regionálního metodika v Pardubickém kraji. Nadále tedy v počtu pracovníků zajišťujících RF zůstává Pardubický kraj v tomto ukazateli jako nejhorší v porovnání s ostatními kraji.

Zvyšující se nároky na metodiky nutí pověřené knihovny i knihovnu krajskou k zapojení dalších zaměstnanců svých knihoven, což vede k zatížení kmenového personálu a tudíž také k financování RF z vlastních rozpočtů pověřených i krajské knihovny.

2. Počty knihoven a změny v síti

Stavy knihoven se mění v regionech pouze v jednotkách a většinou současně směrem nahoru i dolů, takže celkový počet není příliš ovlivněn. Díky přírůstku v okrese Chrudim se počet knihoven v roce 2020 v Pardubickém kraji zvýšil na celkových 421 knihoven. Do sítě knihoven přibyly Obecní knihovna ve Vrbatově Kostelci a Obecní knihovna Otradov. Během února a března pozastavily svou činnost Obecní knihovna Vyšehněvice a Obecní knihovna Hlavečnick z pardubického okresu, obě kvůli personálním problémům, výhledově chtějí obě knihovny svou činnost obnovit.

Počet knihoven obsluhovaných v rámci RF tedy činil v roce 2020 421 knihoven – 1 krajskou knihovnu (Krajská knihovna v Pardubicích), 3 pověřené knihovny (Městská knihovna Chrudim, Městská knihovna ve Svitavách, Městská knihovna Ústí nad Orlicí), 39 profi knihoven a 378 neprofi knihoven (z toho 26 poboček). V regionu Pardubice jsou ještě 3 profesionální knihovny (dřívější pobočky bývalé Okresní knihovny Pardubice), které ale nejsou obsluhovány z RF. Proto je celkové číslo profi knihoven v Pardubickém kraji 46, obsluhovaných z RF je ale pouze 43 profi knihoven (včetně krajské knihovny a knihoven pověřených).

Tab. 2 - Přehled knihoven v regionech a systém obsluhy v roce 2020

Region	Pověřená knihovna	Profesionální knihovny	Obsluhuje obvod	Počet obsluhovaných knihoven
Chrudim	MěK Chrudim		Celý region	75 neprofi + 4 vlastní pobočky
		Heřmanův Městec	Ne	
		Hlinsko	Ne	
		Hrochův Týnec	Ne	
		Chrast	Ne	
		Luže	Ne	
		Proseč	Ne	
		Ronov nad Doubravou	Ne	
		Seč	Ne	
		Slatiňany	Ne	
		Skuteč	Ne	
		Třemošnice	Ne	
Pardubice	Krajská knihovna		Ano	45 neprofi
		Býšť	Ano	4 neprofi + 3 vlastní pobočky
		Dašice	Ne	
		Holice	Ano	10 neprofi
		Horní Jelení	Ne	
		Choltice	Ano	6 neprofi
		Chvaletice	Ne	
		Lázně Bohdaneč	Ano	10 neprofi
		Moravany	Ne	
		Řečany nad Labem	Ne	
		Přelouč	Ano	2 neprofi + 5 vlastních poboček
		Sezemice	Ne	
Svitavy	MěK Svitavy		Ano	22 neprofi
		Březová nad Svitavou	Ne	
		Bystré	Ano	7 neprofi
		Dolní Újezd	Ano	10 neprofi
		Jevíčko	Ano	11 neprofi
		Litomyšl	Ano	16 neprofi + 1 vlastní pobočka
		Moravská Třebová	Ano	16 neprofi + 1 vlastní pobočka
		Polička	Ano	14 neprofi + 2 vlastní pobočky
		Městečko Trnávka	Ne	4 pobočky
Ústí nad Orlicí	MěK Ústí nad Orlicí		Ano	17 neprofi + 2 vlastní pobočky
		Brandýs nad Labem	Ano	5 neprofi
		Česká Třebová	Ano	12 neprofi + 1 vlastní pobočka
		Choceň	Ano	13 neprofi
		Jablonné nad Orlicí	Ano	8 neprofi
		Králíky	Ano	5 neprofi
		Lanškroun	Ano	15 neprofi
		Letohrad	Ano	4 neprofi + 2 vlastní pobočky
		Vysoké Mýto	Ano	11 neprofi + 1 vlastní pobočka
		Žamberk	Ano	14 neprofi
Celkem	1 KK + 3 PK	39 profi		352 + 26 poboček= 378 neprofi

Pozn. V Pardubicích jsou evidovány další 3 městské knihovny, které nejsou obsluhovány z RF. Jedná se o tři největší bývalé pobočky krajské knihovny, které byly delimitovány v roce 2002 z bývalé Okresní knihovny Pardubice.

Celkový počet profi knihoven v Pk je tedy 45 + 1 KK.

3. Poradenská a konzultační činnost

Poradenská a konzultační činnost byl jeden z mála sledovaných ukazatelů, který v roce 2020 vzrostl. Kvůli neustále se měnícím okolnostem a situacím spojeným s vývojem pandemie COVID-19, opakovanému uzavírání knihoven a omezení poskytování základních služeb, v kterých se knihovny během roku ocitaly, narostly počty poskytnutých konzultací - a to jak telefonických, tak i prostřednictvím elektronické pošty. Bylo obslouženo 437 knihoven (o 9 více než v roce 2019) - což je více než počet knihoven v kraji, v celkovém součtu je započítána i krajská funkce. Uskutečnilo se 2 303 konzultací, je to nárůst oproti roku 2019 o 278. Ve všech krajích došlo ke zvýšení (ve Svitavách a Pardubicích dokonce k dvojnásobnému), pouze okres Ústí nad Orlicí vykázal snížení počtu konzultací o 336.

Naproti tomu rok 2020 nepřál metodickým návštěvám, jejich počet klesl kromě okresu Ústí nad Orlicí ve všech ostatních okresech. I přesto bylo uskutečněno 411 metodických návštěv, což je pouze o 58 méně než v roce 2019. Knihovnice se snažily udržet standard, podle kterého by metodická návštěva měla být provedena v každé knihovně alespoň jednou ročně.

4. Statistika knihovnických činností

Počet obslužených knihoven je v tomto standardu vždy větší, než je počet evidovaných knihoven v kraji. Ve statistice jsou ze zákona šetřeny všechny knihovny, které sice třeba nepracují, ale ani nebyly po roce 2002 zrušeny a také knihovny neevidované podle knihovního zákona. Ve statistice jsou rovněž ještě šetřeny knihovny, které byly v průběhu roku zrušeny, takže se jejich fondy musely ve výkazech odepsat a spadají sem rovněž zmíněné 3 profi knihovny na území města. Rovněž je zde započtena KK. Proto je rozdíl mezi počtem obsluhovaných knihoven, jež v roce 2020 činil 421 a počtem zpracovaných statistických výkazů, který v ten samý rok byl 424. Rozdíl 3 zpracovaných výkazů je právě případ bývalých poboček Okresní knihovny Pardubice (knihovny Dubina, Polabiny a Dukla), ty nespádají pod knihovny obsluhované z RF.

5. Vzdělávání

Vzdělávací akce byly jedním z mnoha ukazatelů, na kterých se projevila koronavirová pandemie. V okresech Chrudim a Svitavy v roce 2020 neproběhla žádná vzdělávací akce. Okres Ústí nad Orlicí vykazoval pouze nepatrné snížení počtu vzdělávacích akcí (-2), počtu účastníků (-17) i počtu odučených hodin (-2) oproti roku 2019, počet obslužených knihoven se dokonce mírně zvýšil (+3). Vzdělávací akce jsou zde součástí porad, které v okrese v roce 2020 proběhly dokonce ve stejném počtu jako v předcházejícím roce. V pardubickém okrese přibýlo vzdělávacích akcí (+1), díky tomu stoupl počet odučených hodin o 5, a jelikož byla část kurzů přesunuta do online prostředí, výrazně se zvýšil počet obslužených knihoven

(+41) i počet účastníků (+121). Mohli se totiž přihlásit knihovníci z celé republiky, kteří by se při normálních okolnostech nemohli kurzů zúčastnit.

Celkově proběhlo v Pardubickém kraji během roku 2020 16 vzdělávacích akcí, odučeno bylo 52 hodin, zúčastnilo se 279 knihovnic a knihovníků ze 152 knihoven z celé ČR.

Tab. 3 - Přehled vzdělávacích akcí v KK v roce 2020

Datum	Akce	Přednášející	Počet účastníků	Počet hodin
8. 9.	Projektový a procesní management s využitím počítačové podpory (VISK2)	Mgr. Vojtěch Vojtíšek	7	5
22. 9.	Katalogizace podle pravidel RDA (VISK2)	Mgr. Gabriela Chalupská, Mgr. Jitka Burešová	18	5
29. 9.	Katalogizace podle pravidel RDA (VISK2)	Mgr. Gabriela Chalupská, Mgr. Jitka Burešová	13	5
9. -13. 11.	Využití webových aplikací v informačním vzdělávání (VISK2)	Mgr. Vanda Vaníčková, Ph. D.	17	5
16. 11.	Základy prezentace knihoven na sociálních sítích (VISK2)	Eliška Červenková	88	5
24. 11.	Aplikace pro zvýšení efektivity práce (VISK2)	Mgr. Jan Zikuška	14	5
27. 11.	Video ve službách knihoven (VISK2)	Bc. Vojtěch Hamerský, Dis.	30	5
7. – 11. 12.	Využití webových aplikací v informačním vzdělávání	Mgr. Vanda Vaníčková, Ph. D.	11	5
Celkem		8	198	40

V roce 2020 bylo v Krajské knihovně v Pardubicích realizováno 7 kurzů financovaných z dotačního podprogramu MK ČR VISK2. Jednalo se o kurzy s využitím informačních technologií. Nově se také kurzy zaměřily na prohlubování odborných způsobilostí (kompetencí) podle Národní soustavy kvalifikací. Byly to 2 kurzy lektorované kolegyněmi z Krajské knihovny v Pardubicích Mgr. Gabrielou Chalupskou a Mgr. Jitkou Burešovou na téma „Katalogizace podle RDA“. Měly velký úspěch i přesto, že byly realizovány v knihovně v době koronavirové pandemie. Kromě tohoto kurzu se nám povedlo v době uvolnění vládních opatření uskutečnit ještě kurz „Projektový a procesní management s využitím počítačové podpory“ vedený Mgr. Vojtěchem Vojtíškem.

Kvůli uzavření knihoven a omezení shromažďování jsme pro realizaci ostatních kurzů museli žádat o změnu projektu Ministerstvo kultury ČR. Po schválení změny z prezenční formy vzdělávání na distanční, jsme mohli uskutečnit i zbylé 4 kurzy financované z dotace. Po dohodě s lektory jsme zvolili 2 formy distanční výuky. Online se uskutečnil kurz „Aplikace pro zvýšení efektivity práce“, semináře „Využití webových aplikací v informačním vzdělávání“ a „Video ve službách knihoven“ se uskutečnil formou předtočeného videa, kde byla natočena

prezentace k danému tématu, a účastníkům byly zadány úkoly, které musely do určitého termínu splnit. Poslední kurz „Základy prezentace knihoven na sociálních sítích“ byl kombinací obou těchto forem, kdy se online účastnilo 22 zájemců, celkově kurz absolvovalo 88 účastníků.

Vzhledem k velkému zájmu o kurz „Využití webových aplikací v informačním vzdělávání“ bylo s lektorkou domluveno jeho opakování pro další zájemce. Tento seminář už nebyl financován v rámci programu VISK.

Kurzy měly četnou účast, zejména webináře a také odborný kurz katalogizace. Především těchto kurzů se účastnili kromě knihovníků z Pardubického kraje i knihovníci z celé ČR. Odučeno bylo celkem 40 hodin, proškoleny byly celkem 198 knihovníků.

6. Porady

Další položkou, která kvůli pandemii koronaviru dosáhla nejen momentálního snížení výkonů, ale také snahu o modernizaci díky převedení do online prostředí jsou porady knihovníků. Kvůli vládním opatřením o omezení počtu lidí, kteří se mohou scházet, byla velká část porad knihoven odložena, zrušena a později jsme se scházeli přes monitor počítačů.

Celkově se v roce 2020 v Pardubickém kraji uskutečnilo 20 porad knihovníků, kterých se zúčastnilo 223 knihovnic a knihovníků, obslouženo bylo 170 profesionálních i neprofesionálních knihoven. K největšímu poklesu došlo v okrese Svitavy, kde se uskutečnily pouze 2 porady s 12 účastníky oproti 11 poradám, kterých se v roce 2019 zúčastnilo 100 knihovníků. V roce 2019 bylo porad 32 s 335 zúčastněnými knihovnicemi a 228 obslužených knihoven v celém kraji.

Hlavním tématem porad byla situace v knihovnách, jak se vypořádávají s vládními nařízeními, rady jak zůstat v kontaktu se čtenáři, inspirace pro online aktivity apod.

7. Podpora vzdělávacích, kulturních a komunitních aktivit

Tato nová položka ve výkazu nebyla v rámci Pardubického kraje vyplněna, respektive byly vykázány nulové položky. S ohledem na pandemii koronaviru a kvůli tomu omezené služby knihoven, jejich uzavírání a z toho pramenící nejistotu ohledně pořádání vzdělávacích, kulturních a komunitních aktivit, nebyla uskutečněna žádná praktická podpora od metodiků Pardubického kraje. Pokud nastal problém v této oblasti RF, byl řešen telefonicky nebo pomocí elektronické pošty, tedy je vykázán v poradenské a konzultační činnosti.

8. Revize a aktualizace fondů

Všechny sledované ukazatele v této oblasti výkonu RF v roce 2020 oproti ostatním letům klesly. Vzhledem k situaci ale pokles nebyl až tak velký, knihovnice prováděly revize a aktualizace fondu v době rozvolnění vládních opatření a mezi uzavěrami knihoven. Proto

poklesl počet revidovaných knihoven z 60 v roce 2019 na pouze 54 za rok 2020, aktualizovaných knihoven bylo za rok 2020 o 9 méně než v roce 2019 (54).

Knihovních jednotek bylo v roce 2020 celkem revidováno 88 856 na rozdíl od 101 952 v roce 2019, pokles je tedy o 13 096 revidovaných k. j. v celém Pardubickém kraji. Pouze v okrese Svitavy došlo k růstu revidovaných k. j. (+13 188), okresy Pardubice a Ústí nad Orlicí vykazaly každý snížení kolem 10 000 k. j., Chrudim potom necelých 7 000 k. j.

9. Zpracování knihovního fondu z prostředků provozovatelů

Nákup nově nakoupených svazků do kmenového fondu neprofesionálních knihoven dlouhodobě dělá pouze Městská knihovna ve Svitavách. V roce 2020 tato služba nebyla využita ani ve svitavském okrese. To souvisí s omezenou funkcí knihoven během loňského roku, kdy byly zejména menší knihovny dlouhodobě zavřeny.

Zpracování knih do místních fondů malých knihoven provádí pouze regiony Svitavy a Pardubice. V obou regionech se počet obslužených knihoven i zpracovaných knihovních jednotek zvýšil. Celkově přibýlo 13 obslužených knihoven oproti roku 2019 na konečných 31 za rok 2020 - v Pardubicích o 4 a ve Svitavách o 9 knihoven. Počet zpracovaných knihovních jednotek se navýšil enormně na Pardubicku (+ 3 716), což je dané automatizací několika větších knihoven, ve kterých zároveň probíhá retrokatalogizace knihovního fondu. Ve Svitavách také došlo k růstu počtu zpracovaných knih, jednalo se o nárůst o 218 knihovních jednotek na 632. Celkově vzrostl počet z 559 k. j. v roce 2019 na 4 493 k. j. zpracovaných v roce 2020, tedy nárůst o 3 934 k. j.

10. Nákup výměnných fondů

Nákup výměnných fondů byl v Pardubickém kraji vždy považován za stěžejní službu a standard. Kraj věnoval velkou pozornost částkám, které byly vyčleněny každoročně na nákup a počty nakoupených svazků, včetně průměrné ceny za svazek. Zejména využívání co nejvyšších rabatů bylo ze strany KK sledováno při věcných kontrolách RF v pověřených knihovnách a rabaty jsou nejvíce kontrolovanou položkou. Nákup VF se tak stal opravdu nejdůležitějším standardem, který je sledován i ve srovnávacích přehledech jak z hlediska objemu nákupu, tak z hlediska použitých prostředků.

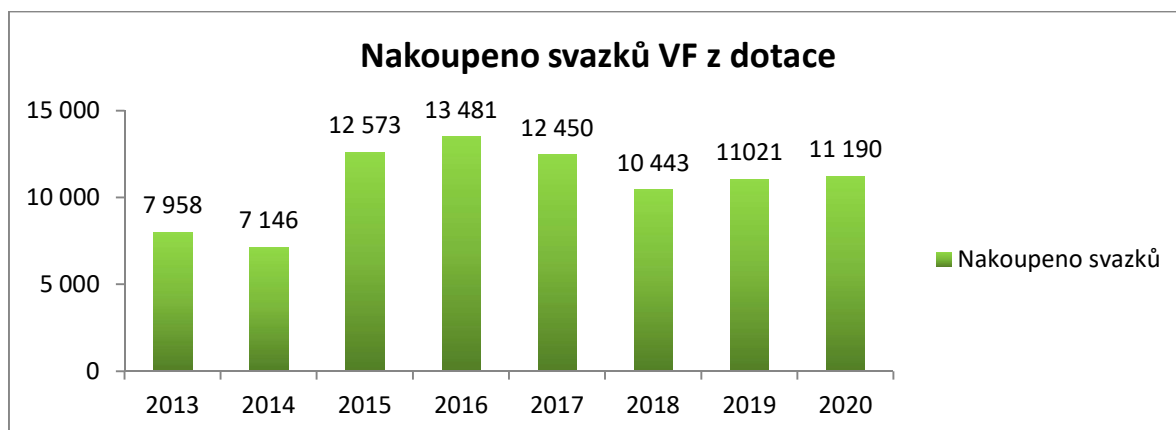
V dlouhodobém sledování vychází procento prostředků použitých na nákup VF z dotace velmi vysoko, i při nejnižším financování mezi lety 2012-2014, kdy dotace z kraje klesla téměř na polovinu bývalých částek, nekleslo procento pod 30%. (Pravidla zajištění RF v Pardubickém kraji byla v těchto letech upravena a dovolovala nákup ponížít na 25% prostředků z přidělené dotace.) Výjimku činil jen rok 2003, kdy se poprvé k systému RF připojila poslední pověřená knihovna ve Svitavách, toto procentuální vyjádření kleslo na 29%. Řadu let se dařilo dokonce nakupovat za více než 40%, v letech 2007-2009 dokonce přes 50% z dotace. V roce 2012, kdy byla dotace poprvé snížena na 4 mil. Kč, přistoupily

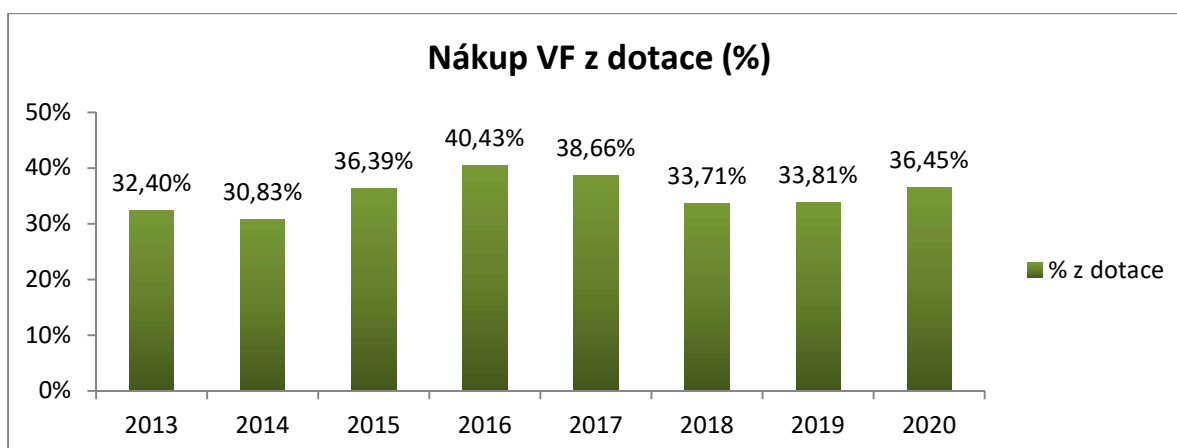
knihovny v kraji k rozhodnutí začít sdružovat prostředky na nákup stejně tak, jako to celé předchozí období realizoval region Ústí nad Orlicí. Tím byl zastaven pokles nakoupených svazků a bylo tak zajištěno stabilní zásobování knihoven novou literaturou i v letech snížené dotace. Nákup je sledován v kontrolách také z hlediska nejen poskytovaných rabatů, ale i z hlediska skladby fondu.

V roce 2020 zůstala dotace na RF poskytovaná Pardubickým krajem stejná jako v předchozím roce – tedy 6 500 000 Kč. Z této částky bylo nakoupeno 11 190 knihovních jednotek za celkovou sumu 2 369 064,60 Kč, což dělá 36,45% z celé dotace na RF. Částka na nákup knihovního fondu se oproti předcházejícímu roku zvýšila o 171 205, 72 Kč, díky čemuž se také zvýšil podíl financování nákupu knihovního fondu z celkové dotace na RF skoro o 3%, a bylo nakoupeno o 169 k. j. více než v roce 2019.

Tab. 4 - Prostředky na nákup VF z dotace kraje v letech 2013 – 2020 (Pk celkem)

Rok	Roční dotace (Kč)	Nákup VF z dotace (Kč)	Nakoupeno svazků	% z dotace
2013	4 000 000	1 295 575,70	7 958	32,40%
2014	4 000 000	1 233 104,01	7 146	30,83%
2015	6 000 000	2 183 450,59	12 573	36,39%
2016	6 000 000	2 425 812,00	13 481	40,43%
2017	6 000 000	2 319 331,00	12 450	38,66%
2018	6 000 000	2 022 598,00	10 443	33,71%
2019	6 500 000	2 197 858,88	11 021	33,81%
2020	6 500 000	2 369 064,60	11 190	36,45%

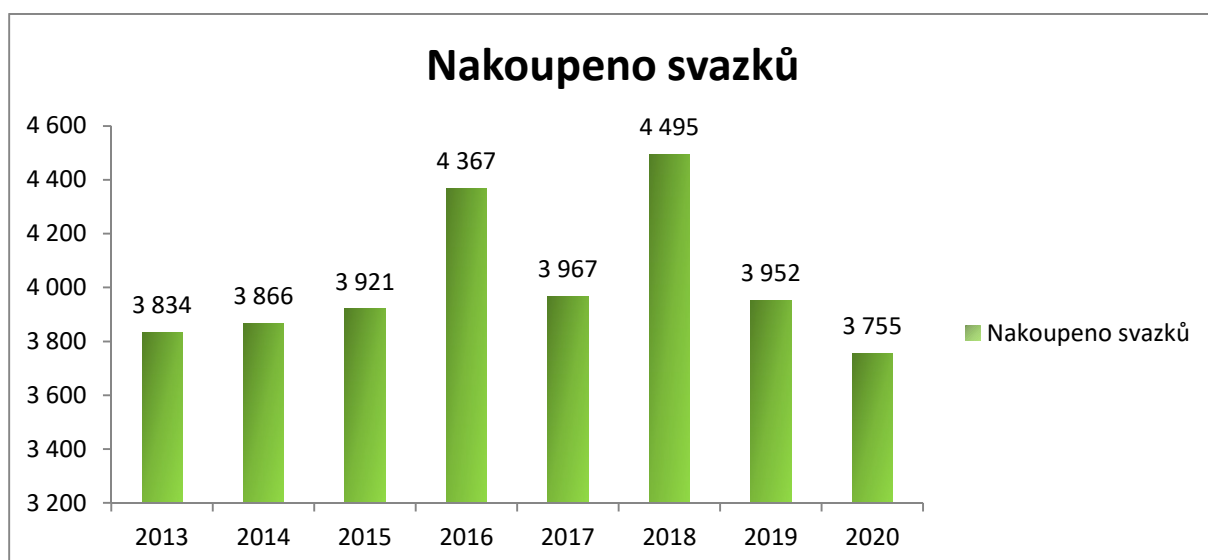
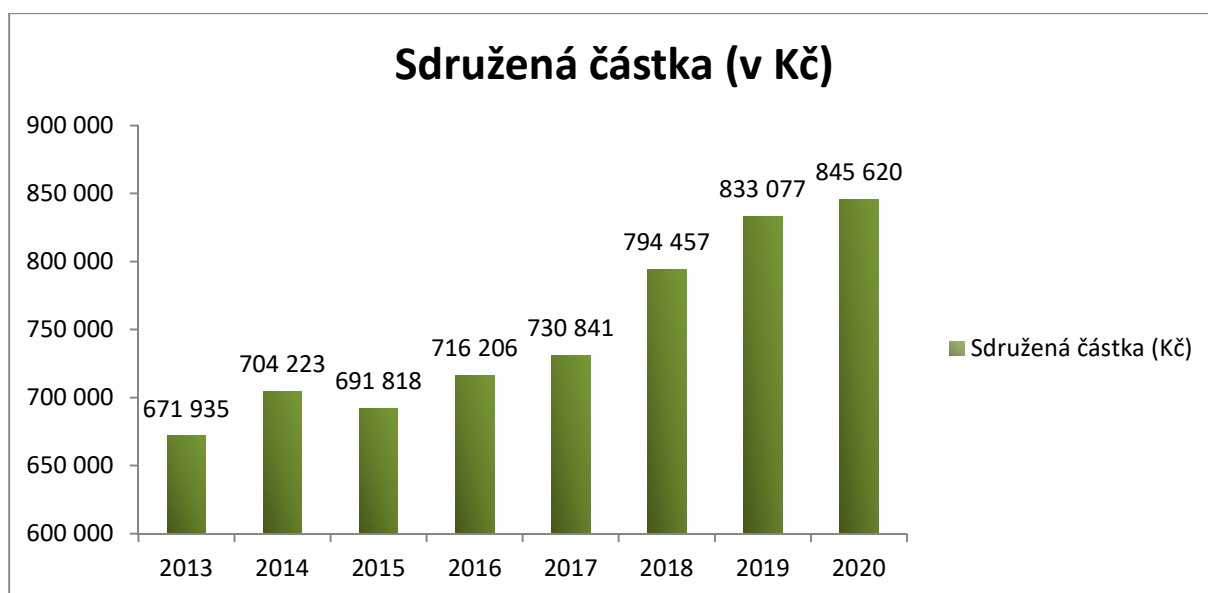

Již osmým rokem probíhá v Pardubickém kraji sdružování prostředků od obcí na nákup výměnného fondu. Obce přispívají navíc k dotaci RF z kraje také ze svých rozpočtů, aby se mohl nestále obnovovat a rozšiřovat VF, který cirkuluje mezi malými knihovnami v kraji a neprofesionální knihovny tak mají neustálý přísun nových knih s minimální finanční účastí ze svých rozpočtů.

Ačkoliv byl v roce 2019 zaznamenán větší poklesu v počtu sdružujících obcí, v roce 2020 došlo naopak k menšímu nárůstu na 289 knihoven, které poslaly celkem 845 620 Kč. Částka za sdružování (i přes menší výkyvy v počtu zúčastněných obcí) již od roku 2015 stále roste a díky tomu jsou knihovny v kraji schopny nakoupit kolem 4 tisíc svazků knihovních jednotek každý rok. Za rok 2020 bylo nakoupeno 3 755 k. j. (což je o 197 méně než v roce 2019), je to způsobeno postupným zdražováním knižní produkce.

Tab. 5 - Sdružené prostředky na nákup VF (srovnání let 2013 – 2020)

Rok	Sdružená částka (Kč)	Počet sdružujících obcí	Nakoupeno svazků
2013	671 935	264	3 834
2014	704 223	282	3 866
2015	691 818	283	3 921
2016	716 206	289	4 367
2017	730 841	300	3 967
2018	794 457	302	4 495
2019	833 077	286	3 952
2020	845 620	289	3 755
Celkem	5 988 177		32 157

Tab. 6 - Sdružené prostředky na nákup VF (srovnání let 2013 – 2020 v regionech)

Region	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Celkem
Chrudim									
sdužená částka (v Kč)	44 482	84 030	74 198	71 987	75 992	104 670	105 067	103 124	663 550
počet sdruž. obcí	41	60	57	53	55	59	56	53	
nakoupeno svazků	237	413	378	377	371	473	459	389	3 097
Pardubice									
sdužená částka (v Kč)	65 360	73 502	71 520	80 736	106 690	135 231	148 691	142 221	823 951
počet sdruž. obcí	40	42	40	43	56	54	55	46	

nakoupeno svazků	379	425	549	484	615	657	697	664	4 470
Svitavy									
sdrúžená částka (v Kč)	129 963	125 383	126 813	129 238	122 801	124 157	133 225	126 431	1 018 011
počet sdruž. obcí	87	84	86	86	82	82	87	86	
nakoupeno svazků	850	710	764	702	657	711	629	528	5 551
Ústí nad Orlicí									
sdrúžená částka (v Kč)	432 130	421 308	419 287	434 245	425 358	430 399	446 094	473 844	3 482 665
počet sdruž. obcí	96	96	100	107	107	107	88	104	
nakoupeno svazků	2 368	2 318	2 230	2 804	2 324	2 654	2 167	2 174	19 039

Při výpočtu průměrných cen je vždy počítáno se skutečně nakoupenými knihami (bez darů a svazků nabytých jiným způsobem). Průměrná cena nakoupeného svazku z dotace činí v kraji 211,70 Kč (od roku 2012 stále nepatrně stoupá). Průměrná cena nakoupených svazků ze sdružených prostředků v roce 2019 byla 225,20 Kč. Tyto částky jsou zhruba o 20 Kč vyšší než v předchozím roce, odráží se zde postupné zdražování knih.

Ve výkazu se každoročně objevují i další přírůstky zejména v regionu Pardubice, ty jsou však vzniklé pouze zapřírůstkováním k. j., které nebyly zpracovány v AKS krajské knihovny v letech na přelomu tisíciletí. Každoročně se jedná o stovky nebo i přes tisíce svazků podle kapacitních možností oddělení zpracování fondu. V roce 2020 však přibýlo 330 svazků. Rovněž v regionu Svitavy je zapřírůstkováno ročně určité množství k. j., v roce 2020 to bylo 156 svazků z darů.

11. Cirkulace výměnného fondu

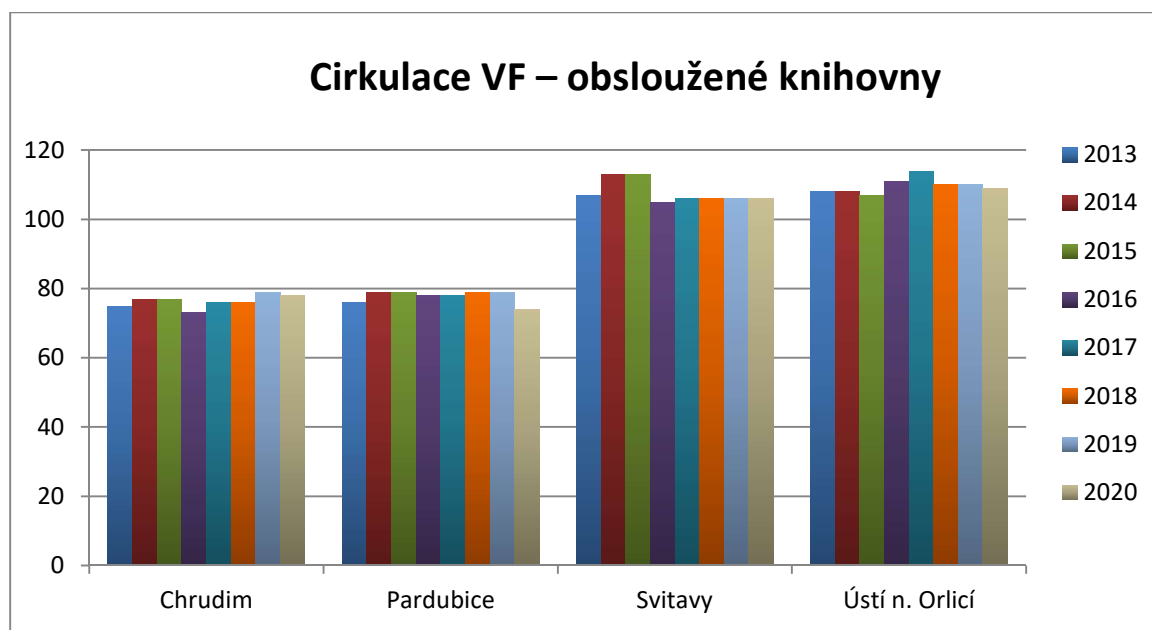
Počet knihoven, které jsou obsluhované v rámci RF, distribucí výměnných souborů se oproti roku 2019 snížil z 373 na 367. K největšímu poklesu došlo v okrese Pardubice, kde se počet zmenšil o 5 knihoven, ostatní okresy zůstaly na stejných hodnotách, popř. bylo snížení minimální.

Také počty souborů a tím i množství knihovnických jednotek rozvezených po Pardubickém kraji byly v roce 2020 menší než v letech předchozích. Počet souborů se celkově snížil o 205 souborů oproti předchozímu roku, knihovnických jednotek bylo rozvezeno o 11 118 méně než v roce 2019. Největší pokles je evidován v okrese Pardubice (-4 467) a Svitavy (-4 658), zbylé dva okresy měly rozdíly menší.

Toto snížení je také dáno omezeními kolem pandemie koronaviru, kdy některé knihovnice nechtěly využít možnost dovozu knih z VF z důvodu obav o své zdraví, část knihoven byla dlouhodobě uzavřena, přičemž dovoz nových knih nedával smysl. Přesto se knihovnám podařilo dodržet standard (min. 120 k. j. ročně) pro knihovny, které projevíly zájem o distribuci VF.

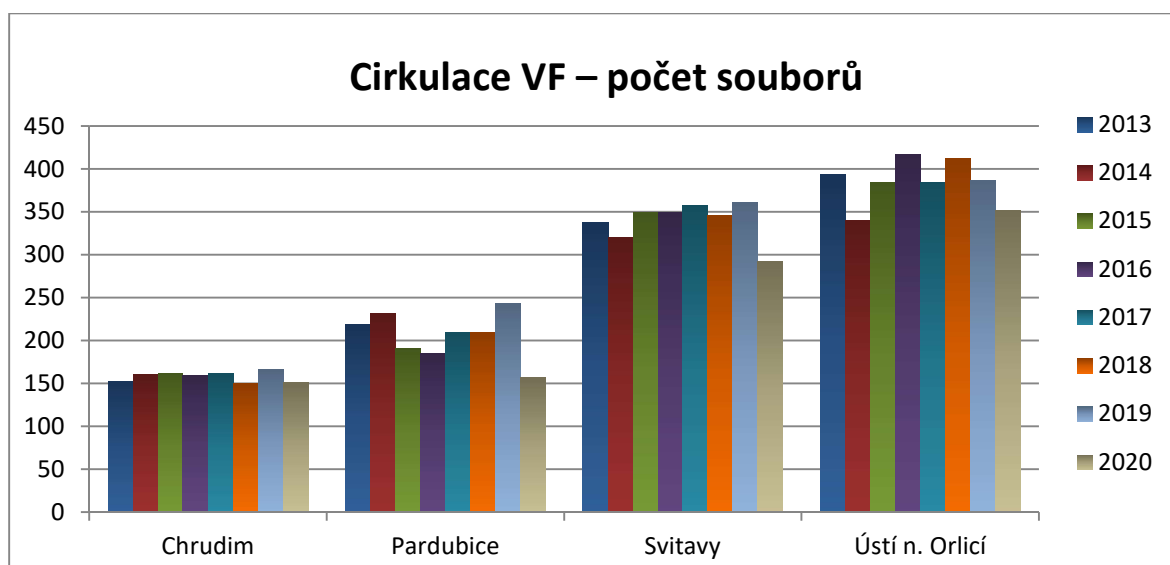
Tab. 7 - Přehled cirkulace VF (obsloužené knihovny) v Pardubickém kraji v letech 2013 - 2020

Cirkulace VF - obsloužené knihovny								
Rok	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Chrudim	75	77	77	73	76	76	79	78
Pardubice	76	79	79	78	78	79	79	74
Svitavy	107	113	113	105	106	106	106	106
Ústí n. Orlicí	108	108	107	111	114	110	110	109
Celkem	258	377	376	367	374	371	373	367

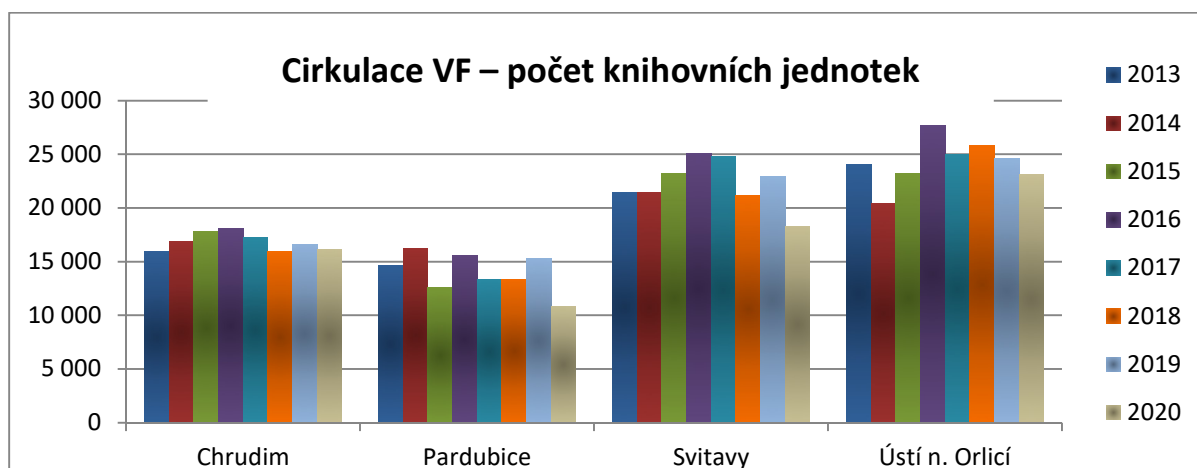
Tab. 8 - Přehled cirkulace VF (počet distribuovaných souborů) v Pardubickém kraji v letech 2013 - 2020

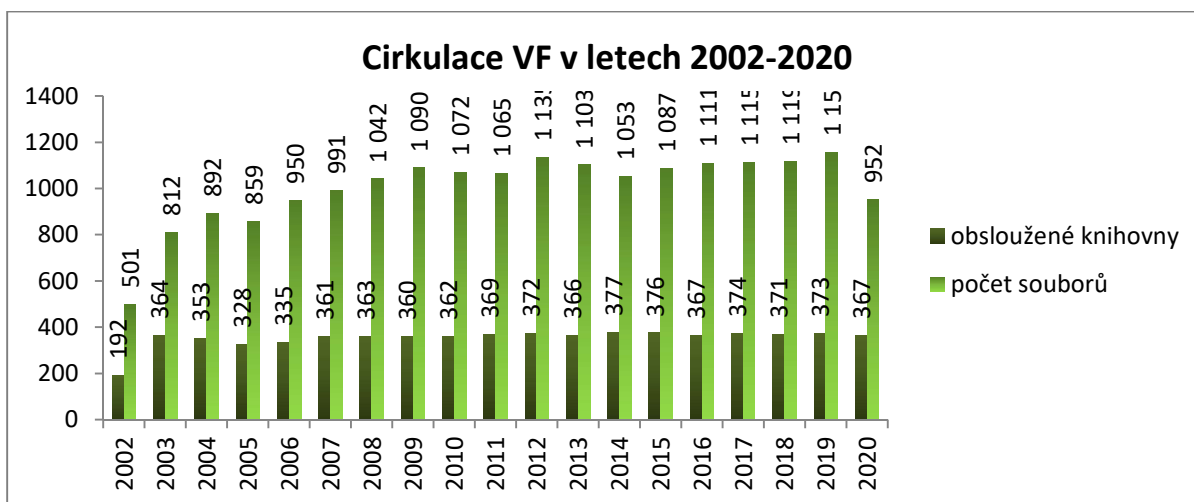
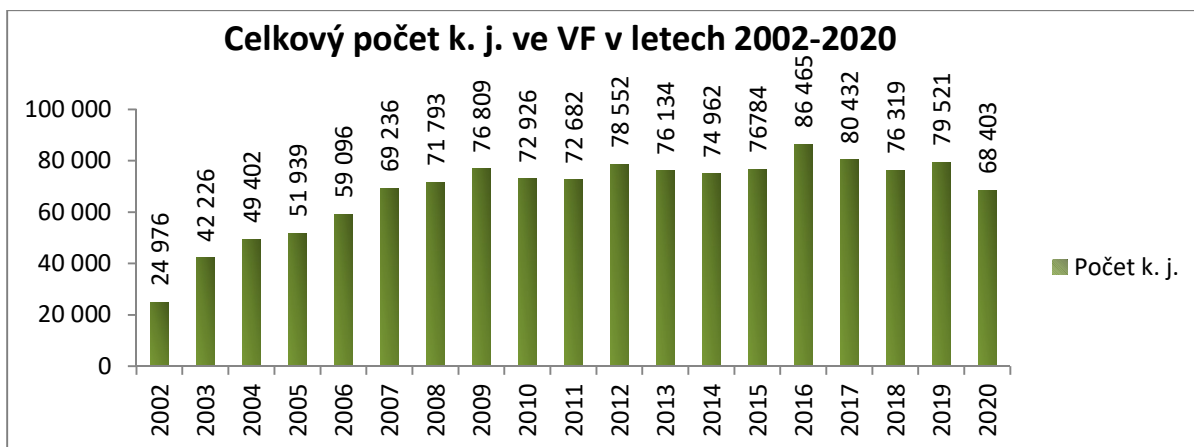
Cirkulace VF - počet souborů								
Rok	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Chrudim	152	161	162	160	162	150	166	151
Pardubice	219	232	191	185	210	210	243	157
Svitavy	338	320	349	349	358	346	361	292
Ústí n. Orlicí	394	340	385	417	385	413	387	352
Celkem	1 103	1 053	1 087	1 111	1 115	1 119	1 157	952

Tab. 9 - Přehled cirkulace VF (počet distribuovaných knihovních jednotek) v Pardubickém kraji v letech 2013 - 2020

Cirkulace VF - počet k. j.								
Rok	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Chrudim	15 951	16 852	17 766	18 101	17 264	15 985	16 632	16 170
Pardubice	14 670	16 208	12 534	15 574	13 314	13 364	15 314	10 847
Svitavy	21 430	21 475	23 214	25 067	24 835	21 165	22 965	18 307
Ústí n. Orlicí	24 083	20 427	23 270	27 723	25 019	25 805	24 610	23 079
Celkem	76 134	74 962	76 784	86 465	80 432	76 319	79 521	68 403

12. Servis výpočetní techniky

Vykázané počty zásahů v AKS (automatizovaný knihovní systém) a množství obslužených knihoven se v obou ukazatelích nepatrně zvýšily. Došlo k většímu množství zásahů (139 oproti 127 za rok 2019) a také počet knihoven, které potřebovaly servis AKS se zvýšil o 12.

Větší nárůst v obou ukazatelích evidoval okres Chrudim, okres Svitavy má tradičně velké množství zásahů v AKS. Ostatní knihovny měly oba parametry podobné jako v předešlém roce.

V průběhu roku 2020 nadále probíhala automatizace knihoven. V okrese Pardubice dlouhodobě probíhá automatizace knihoven v Rybitví, Ohrazenicích a Rosicích. V chrudimském okrese dokončili automatizaci knihovny ve Švihově, pokračoval převod knihovního fondu do AKS v knihovně v Prachovicích a v průběhu roku 2020 začalo připojování do AKS v knihovně v Miřeticích.

Automatizované knihovnické systémy, které slouží k výkonu RF v regionech (AKS Koha, Tritius, Clavius REKS a Verbis), jsou nyní hromadně spravovány z pověřených nebo obsluhujících knihoven. Zásahy v programu jsou často řešeny vzdáleným přístupem.

13. Doprava v rámci RF

Snížení počtu distribuovaných souborů VF, snížení množství provedených metodických návštěv i revizí knihoven, mělo vliv na dopravu v rámci RF. Přestože se nepatrně zvýšilo množství obslužených knihoven o 6 (346 oproti 340 v roce 2019), a to především zásluhou okresu Ústí nad Orlicí, kde je nárůst počtu obslužených knihoven o 15, celkový počet ujetých kilometrů se snížil z 12 371 na 10 485 v roce 2020 (to je o 1 886 méně). Největší pokles zaznamenal okres Svitavy (-1 381), naopak na Chrudimsku počet kilometrů vzrostl o 90 km.

Z důvodů úspory financí z RF hledají pověřené i obsluhující knihovny co nejsnazší a nejlevnější prostředky k obsluze svých knihoven, cesty si proto knihovnice plánují co nejracionálněji. Často jsou pro distribuci VF využívány soukromé dopravní prostředky knihovníků nebo pomoc od starosty obce či města.

III. Komentář k finančnímu sumáři RF v roce 2020

Dotace Pardubického kraje pro RF na rok 2020 byla, jak je uvedeno v prvním odstavci tohoto materiálu, celkem 6 500 000 Kč. Ty byly rozděleny podle celostátní metodiky (45 % a 55%) na jednotlivé regiony. Z této částky si KK neodděluje žádné prostředky pro výkon krajské funkce, neboť tuto výši dotace stále nepovažuje za dostačující pro financování výkonu služeb v regionech. Krajská funkce byla tedy i v tomto sledovaném roce pokryta prostředky z rozpočtu KK. V tabulkách č. I a č. II (viz příloha) jsou náklady krajské funkce uvedeny v dolní části finančního výkazu jako „...prostředky z jiných zdrojů“. Je zde v souhrnném výkazu jediná částka, která neobsahuje náklady na krajskou funkci. Je to nákup fondu v ř. 83, což jsou sdružené prostředky pro region Pardubice. V tab. II je patrné přesné dofinancování RF z prostředků KK jak na funkci krajskou, tak regionální. Neboť ani prostředky na výkon RF v regionu nejsou dostačující. Totéž lze sledovat i ve výkazu regionu Svitavy. Regiony Chrudim a Ústí nad Orlicí finanční podporu ze svých rozpočtů přestaly vykazovat z obavy, že se vystaví postihu svého zřizovatele a navíc je pro vykazování různých částečných úvazků či prací, které vykonají narázově další pracovníci knihoven, obtížně sledovatelné.

Mzdové prostředky, včetně zákonného sociálního pojištění, OON a dalších sociálních nákladů, tvořily jen 34,65% z celkových nákladů dotace na RF, což je jen o 3,92% méně než v předchozím roce. (V roce 2014 to bylo při čtyřmilionové dotaci více než 43%). Navýšení dotace snížení pracovní zátěže nepřineslo, naopak, více nakoupených svazků znamenalo větší pracovní zátěž personálu, který VF zpracovává a jak bylo uvedeno výše i distribuuje. KK tak neustále prosazuje navýšení objemu úvazků na výkon RF. Zavádění automatizace knihoven a navyšování standardů služeb v RF již tak limitují výkony metodiků a obsluhujících knihoven. Rovněž systém sdružování, který se od roku 2013 podařilo vytvořit a který slouží k

náhradě výpadku financí z krajské dotace, s sebou nese řadu administrativních činností. Nároky si rovněž kladou neustále se měnící legislativní předpisy, které vyžadují nová zpracovávání smluv a žádostí o dotace na sdružování.

Začátkem roku 2020 došlo k novému navýšení platových tarifů. Přestože Pardubický kraj průběžný růst platů reflektoval v roce 2019 jednorázovým navýšením dotace na RF o 500 000 Kč na 6 500 000 Kč, v roce 2020 k žádnému navýšení dotace RF nedošlo. Zvýšené finanční požadavky (především dlouhodobé podfinancování platů metodiků) musely být stále placeny z rozpočtů městských knihoven. Nedostatek finančních prostředků se kromě mezd projevil i na počtu nakoupených svazků z dotace RF, některé knihovny musely omezit své služby.

Sdružený fond v Pk v roce 2020 přesáhl částku 845 000 Kč, což je nejvíce za 8 let trvání projektu (viz tab. 5). Dařilo se tradičně nejvíce v regionu Ústí nad Orlicí, kde se sdružuje od 90. let 20. století a částka tam dosáhla výše necelých 474 000 Kč. V ostatních okresech došlo k mírnému snížení jak počtu sdružujících obcí, tak i poskytnuté částce na nákup VF.

Nejnižší částka, kterou může obec zaslat do fondu, byla stanovena na 2 Kč/obyvatele. V roce 2020 se KK opět pokusila zvýšit požadovanou částku na 5 Kč/obyvatele, na návrh však přistoupila jen část obcí v regionu, některé obce však přispívají i vyšší částkou. Sdružování je stále hodnoceno i přes částečné navýšení dotace na RF v letech 2015 a 2019 jako velmi dobrý nástroj doplňování VF v regionech. Působí také vcelku inspirativně a každoročně se k systému připojují další obce, které se o možnosti většího počtu nových knih v souboru dozvídají jak od metodiků, tak od sousedních knihoven.

I přes dvojnásobné navýšení financí (v roce 2015 a 2019) se tedy pracovní zátěž metodiků a obsluhujících knihovníků nijak nezmírnila, ale podle odvedených výkonů jsou prozatím standardy plněny a knihovny v regionech opět dostávají novou literaturu v souborech, jak byly zvyklé. Je třeba poděkovat jak metodikům, tak všem dalším pracovníkům, kteří se podílejí na výkonu služeb z RF. Přehledně jsou objemy služeb uvedeny v tabulkách. Některé informace k finančnímu zajištění jsou již uvedeny výše u jednotlivých standardů.

V Pardubickém kraji dlouho přetrvával problém pozdního přidělování finančních prostředků do pověřených knihoven. Celá léta tak byly pověřené knihovny vystaveny tlaku na vlastní rozpočty a potýkaly se s nejistotou, kterou nese zálohování RF z vlastních zdrojů na počátku roku. Nešlo však jen o několik měsíců, jak by bylo vcelku normální, ale o celou první polovinu roku. Od roku 2018 po dlouhé době přiděluje Pardubický kraj finance jednotlivým pověřeným knihovnám dříve a knihovny měly finance na RF k dispozici již koncem března. Snad bude tento trend pokračovat i dalších letech.

IV. Kontrolní činnost

Jako každý rok provedl krajský metodik kontroly věcného plnění služeb z výkonu RF v pověřených knihovnách. Po předchozí domluvě jsou v jednotlivých okresech ke kontrole předávány podklady k několika vybraným obvodům, v Městské knihovně Chrudim pak podklady za celý okres. Největší pozornost při kontrolách je věnována hospodárnému nakládání s finančními prostředky poskytnutými na RF. A to zejména při nákupu VF, kdy je sledován poskytovaný rabat, množství a skladba dodavatelů a proporciálně vhodné složení fondu. Další sledovanou položkou bývají smluvně dohodnuté a každoročně jmenovitě objednané služby u profesionálních knihoven, kde je výkon těchto služeb svěřován některým dalším profesionálním knihovníkům.

Mezi další kontrolované položky bývají výkony RF (konzultace a poradenská činnost, revize, metodické návštěvy, distribuce VF, porady, vzdělávací akce apod.). Při kontrole je hlídáno dodržování knihovnických standardů, správná evidence výkonů, zápisy z porad, revizí a metodických návštěv.

Krajský metodik dělá z těchto kontrol zápis. Zápisy ze všech kontrol jsou uloženy v oddělení regionálních a kulturních služeb Krajské knihovny v Pardubicích.

Ve všech okresech Pardubického kraje jsou všechny výkony RF pečlivě vedeny a evidovány, knihovny nakupují hospodárně. Při kontrolách nebývají shledány žádné větší závady, menší výtky, které se opakují, míří především k omezené skladbě dodavatelů a skladbě fondu, kdy je knihovny preferován nákup beletrie pro dospělé čtenáře. Často je především menšími knihovny opomíjena literatura pro děti a mládež a také naučná literatura pro dospělé, toto je však pochopitelné vzhledem ke skladbě čtenářů, některé neprofesionální knihovny ani dětské čtenáře nemají.

V. Závěr

Rok 2020 byl nejen pro knihovny velmi komplikovaným rokem, který přinesl mnoho výzev. Celosvětová pandemie koronaviru měla za následek omezení služeb knihoven pro uživatele i jejich opakované zavírání pro veřejnost. Na knihovny byl proto kladen nárok, jak co nejvíce zůstat v kontaktu se svými návštěvníky a nabídnout služby alespoň v online prostředí, přes svoje webové stránky a sociální sítě. Postupně se musela většina knihoven (zejména profi knihoven) učit, jak zaujmout své uživatele nabídkou aktivit pro volný čas nebo rozšířit nabídku e-knih. Díky dohodě mezi NK ČR a Svazem českých knihkupců a nakladatelů byly zpřístupněny digitální fondy knihoven.

Pro metodiky byl rok 2020 zvláště těžký, protože hlavní náplň jejich práce je vzájemná interakce s jinými knihovníky. Kvůli vládním omezením byly dotčeny vlastně všechny úkoly, které mají metodici ze své pozice plnit – distribuce VF, metodické návštěvy, revize, porady, vzdělávání knihovníků apod. I přesto se metodici v Pardubickém kraji snažili svou práci dělat alespoň v online prostředí a pomocí telefonu nebo e-mailů. Výkony, které se touto cestou dělat nedají, se s maximálním nasazením pokusili dohnat v časech rozvolnění. To se vzhledem k okolnostem podařilo velice dobře.

Za rok 2020 jsme v knihovnách Pardubického kraje ušly dlouhou cestu od solidarity při šití roušek až po sdílení dobré praxe přes online porady a konference. Knihovny v našem kraji v krizi obstály, přesto se máme ještě hodně co učit a musíme využít nastalé situace k určení priorit pro další vývoj knihovnických a informačních služeb.

Ministerstvo kultury ČR vyhlásilo v listopadu 2020 výsledky soutěže Knihovna roku 2020, slavnostní ceremoniál spojený s předáním cen byl přesunut na rok 2021 z důvodu aktuální epidemiologické situace.

Pardubický kraj úspěšně reprezentovala Obecní knihovna Jaroměřice a Městská knihovna Polička. V kategorii „základní knihovna“ zvítězila Knihovna Halenkov ze Zlínského kraje. Další dvě knihovny pak získávají diplom za pomyslné druhé a třetí místo. Vloni k nim patřila i Obecní knihovna Jaroměřice, která obdržela diplom za příkladnou komunitní a knihovnickou práci, vytvoření příjemného místa pro setkávání a neformální vzdělávání lidí všech generací i za inspirativní rekonstrukci prostor knihovny. Knihovnu v Jaroměřicích po mnoho let vedla Helena Vykydalová, již v roce 2019 vystřídala Veronika Kraváčková. Knihovna díky její snaze, pečlivosti a organizačnímu talentu pokračuje ve svých aktivitách na vysoké úrovni nastavené původní knihovnicí. Budova v roce 2019 prošla rekonstrukcí a dočkala se nového vybavení. Ve spolupráci s různými spolky či školami knihovna pořádá řadu kulturních akcí, jako například jarní a adventní trhy, módní přehlídky, akci Oživlé pověsti s atraktivním šermířským vystoupením nebo besedy se spisovateli. Pravidelně se zapojuje i do celostátních akcí, jako je Noc s Andersenem nebo Noc kostelů.

Hlavní cenu v kategorii „informační počín“ získala Městská knihovna v Praze za projekt CENTRAL jako rychlou centrální katalogizační službu, šetřící knihovnicím a knihovníkům čas, který mohou věnovat více svým čtenářům a čtenářkám. Zvláštní ocenění v této kategorii obdržela Městská knihovna Polička za projekt Centrum technického vzdělávání _Půda – moderní učebny pro zájmové vzdělávání v oblasti výuky digitálních technologií a jazyků s dobrou dostupností pro všechny. Centrum je inovativním počinem při poskytování nových služeb veřejných knihoven zejména v menších místech, kde obdobná nabídka jiných institucí chybí. Odborná způsobilost centra rozvíjet téma polytechnického vzdělávání a infromatického myšlení v prostředí poličské knihovny je inspirací pro knihovny ve srovnatelných podmínkách.

V soutěži Městská knihovna roku 2020 zastupovala Pardubický kraj Městská knihovna ve Svitavách, která se probojovala do užšího výběru osmi nejlepších městských knihoven, vybraných z celé České republiky.

V tomto ohledu byly knihovny Pardubického kraje, a zejména svitavského regionu, velmi úspěšné.

Ve spolupráci se zřizovatelem (Krajský úřad Pardubického kraje) a pověřenými knihovnami, byla během roku 2019 vypracována **Koncepce na podporu výkonu regionálních funkcí knihoven v Pardubickém kraji na léta 2020-2024**. Schválena byla Radou Pardubického kraje dne 16. 12. 2019 usnesením R/2367/19. Vzhledem k tomu, že se knihovnické a informační služby i „díky“ pandemii poměrně rychle vyvíjejí zejména v souvislosti s rozvojem komunikačních technologií, lze předpokládat, že bude docházet k modifikaci cílů stanovených v koncepci tak, aby co nejlépe reagovaly na nové potřeby uživatelů knihoven v jednotlivých regionech kraje. Toto však klade vyšší cíle i na zaměstnance knihoven, zejména metodiky – přestože v současnosti část služeb knihoven přešla do online prostředí – nebo možná právě proto.

V Pardubicích 22. 3. 2021

Zpracovala: Mgr. Tereza Freudlová, krajská metodička

Schválila: Ing. Radomíra Kodetová, ředitelka Krajské knihovny v Pardubicích

VI. Přílohy

Tab. I - Přehled výkonů a financování RF v Pardubickém kraji za rok 2020

0	Statistický výkaz výkonu regionálních funkcí	rok 2020	rok 2020	rok 2020	rok 2020	rok 2020
1	Kraj	Pardubický	Pardubický	Pardubický	Pardubický	Pardubický
2	Název knihovny (v krajském sumáři počet PK)	MěK Chrudim	KK Pardubice	MěK Svitavy	MěK Ústí nad Orlicí	4
3	Počet pracovníků zajišťujících regionální funkce	2,00	2,80	1,80	1,50	8,10
4	Počet obsluhovaných knihoven	91	97	113	120	421
5	Poradenská a konzultační činnost					
6	počet obslužených knihoven	87	117	113	120	437
7	počet poskytnutých konzultací	364	1 033	277	692	2 303
8	počet metodických návštěv	73	73	112	153	411
9	Statistika knihovnických činností Kult (MK) 12 - 01					
10	počet obslužených knihoven	91	103	113	120	427
11	počet zpracovaných statistických výkazů	88	103	113	120	424
12	Vzdělávání knihovníků, semináře					
13	počet obslužených knihoven	0	63	0	89	152
14	počet všech vzdělávacích akcí	0	8	0	8	16
15	z toho (z ř. 14): počet akcí v rámci RF	0	8	0	8	16
16	z toho (z ř. 15): počet akcí na podporu vzd., kult. a komunitních aktivit	0	4	0	0	4
17	počet všech účastníků	0	198	0	81	279
18	z toho (z ř. 17): počet účastníků akcí v rámci RF	0	198	0	81	279
19	z toho (z ř. 18): počet účastníků akcí na podporu vzd., kult. a komunitních aktivit	0	146	0	0	146
20	počet všech vyučovacích hodin	0	40	0	12	52
21	z toho (z ř. 20): počet vyučovacích hodin v rámci RF	0	40	0	12	52
22	z toho (z ř. 21): počet vyučovacích hodin na podporu vzd., kult. a komunitních aktivit	0	20	0	0	20
23	Porady					
24	počet obslužených knihoven	25	15	9	121	170
25	počet akcí	3	4	2	11	20
26	počet účastníků	51	48	12	112	223
27	Praktická podpora vzd., Kult. komunitních aktivit					
28	Počet obslužených knihoven	0	0	0	0	
29	Počet akcí, zásahů	0	0	0	0	
30	Pomoc při revizi a aktualizaci KF					
31	počet obslužených knihoven	1	19	17	17	54
32	z toho počet revidovaných knihoven	1	10	17	17	45
33	počet revidovaných knihovnických jednotek	1 407	19 936	47 081	20 432	88 856
34	Nákup KF z prostředků provozovatelů (obcí) do vlastních KF					
35	počet obslužených knihoven	0	0	0	0	0
36	počet nakoupených knihovnických jednotek	0	0	0	0	0
37	Zpracování KF z prostředků provozovatelů (obcí) vlastních KF					
38	počet obslužených knihoven	0	6	25	0	31
39	počet zpracovaných knihovnických jednotek	0	3 861	632	0	4 493

40	Výměnný fond (v knihovních jednotkách)					
41	stav výměnného fondu k 31.12. 2020	54 308	160 710	73 708	235 086	523 812
42	roční přírůstek VF	2 483	2 816	3 121	7 011	15 431
43	roční úbytek VF	2 865	51	3 485	1 417	7 818
44	z ř. 42 zakoupeno z finančních prostředků kraje na regionální funkce	2 094	1 822	2 437	4 837	11 190
45	z ř. 42 zakoupeno z finančních prostředků obce	389	664	528	2 174	3 755
46	z ř. 42 z zakoupeno z finančních prostředků dalších zdrojů	0	330	156	0	486
47	Cirkulace VF					
48	počet obslužených knihoven	78	74	106	109	367
49	počet expedovaných souborů	151	157	292	352	952
50	počet svazků v souborech	16 170	10 847	18 307	23 079	68 403
51	Servis automatizovaného knihovního systému					
52	počet knihoven, pro které pověřená knihovna zajišťuje podporu automatizovaného systému	15	66	46	12	139
53	počet akcí, zásahů	16	59	238	15	328
54	Doprava v rámci výkonu RF					
55	počet obslužených knihoven	77	65	106	98	346
56	počet ujetých km	3 354	2 527	2 346	2 258	10 485
57	Výkaz financování regionálních funkcí knihoven					
58	(pouze z finančních prostředků kraje)	Rok 2020	Rok 2020	Rok 2020	Rok 2020	Rok 2020
59	Kraj	Pardubický	Pardubický	Pardubický	Pardubický	Pardubický
60	Název knihovny	MĚK Chrudim	KK Pardubice	MĚK Svitavy	MĚK Ústí nad Orlicí	Celkem
61	Spotřeba materiálu (číslo účtu 501)	440 400,00	417 679,38	513 949,00	1 124 843,39	2 496 871,77
62	z toho : nákup knihovního fondu	419 692,00	393 110,35	488 073,00	1 068 189,25	2 369 064,60
63	Spotřeba energie (číslo účtu 502)	0,00	15 411,00	0,00	0,00	15 411,00
64	Opravy a udržování (číslo účtu 511)	0,00	23 581,00	0,00	0,00	23 581,00
65	Cestovné (číslo účtu 512)	0,00	2 790,00	1 546,00	5 059,00	9 395,00
66	Ostatní služby (číslo účtu 518)	130 715,00	305 270,62	738 505,00	356 094,66	1 530 585,28
67	z toho : doprava	83 851,00	0,00	7 926,00	2 000,00	93 077,00
68	z toho : servis AKS	29 040,00	46 800,00	27 507,00	0,00	103 347,00
69	z toho : nákup licence na el. zdroje	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
70	z toho : nákup knihovnických služeb	0,00	258 470,62	702 842,00	323 863,00	1 285 175,62
71	Mzdové náklady (číslo účtu 521)	642 206,00	506 268,00	285 000,00	357 077,00	1 790 551,00
72	z toho : platy zaměstnanců	642 206,00	470 000,00	285 000,00	357 077,00	1 754 283,00
73	z toho : ostatní osobní náklady	0,00	36 268,00	0,00	0,00	36 268,00
74	Zákonné sociální pojištění (číslo účtu 524)	216 835,00	161 000,00	97 000,00	121 467,00	596 302,00
75	Sociální náklady (zákonné a jiné s.n.) (číslo účtu 527 a 528)	12 844,00	9 000,00	6 000,00	7 308,95	35 152,95
76	Jiné ostatní náklady (číslo účtu 549)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
77	Ostatní provozní náklady (neuvedeny v ř. 61, 63 - 66, 71, 74 - 76)	0,00	0,00	0,00	2 150,00	2 150,00
78	Provozní náklady celkem (součet ř. 61, 63 - 66, 71, 74 - 77)	1 443 000,00	1 441 000,00	1 642 000,00	1 974 000,00	6 500 000,00
79	Investiční náklady	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
80	Náklady celkem (z krajské dotace) (součet ř. 78 a 79)	1 443 000,00	1 441 000,00	1 642 000,00	1 974 000,00	6 500 000,00
81						

82	Přidělená dotace (krajská)	1 443 000,00	1 441 000,00	1 642 000,00	1 974 000,00	6 500 000,00
83	Vráceno	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
84						
85						
86						
87						
88	Financování regionálních funkcí z jiných zdrojů (vlastní prostředky knihovny, obce, další zdroje, sponzorské dary)					
89		Rok 2020	Rok 2020	Rok 2020	Rok 2020	Rok 2020
90	Náklady za rok	MěK Chrudim	KK Pardubice	MěK Svitavy	MěK Ústí nad Orlicí	Celkem
91	Spotřeba materiálu (číslo účtu 501)	103 124,00	162 969,00	126 431,00	473 844,00	866 368,00
92	z toho: na nákup knihovního fondu*	103 124,00	142 221,00	126 431,00	473 844,00	845 620,00
93	Mzdové náklady (číslo účtu 521)	0,00	646 058,00	280 918,00	0,00	926 976,00
94	z toho : platy zaměstnanců	0,00	646 058,00	280 918,00	0,00	926 976,00
95	z toho: ostatní osobní náklady	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
96	Zákonné sociální a zdravotní pojištění (číslo účtu 524)	0,00	218 460,00	96 918,00	0,00	315 378,00
97	Ostatní provozní náklady (neuvedené v ř. 91, 93, 96)	0,00	33 895,00	0,00	0,00	33 895,00
98	Provozní náklady celkem (součet ř. 91, 93,96,97)	103 124,00	1 061 382,00	504 267,00	473 844,00	2 142 617,00
99	Investiční náklady	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
100	Náklady celkem (součet ř. 98 + 99)	103 124,00	1 061 382,00	504 267,00	473 844,00	2 142 617,00
101						
102	Finanční prostředky obcí na fond knihoven a jeho zpracování**					
103	Na nákup (stálého) knihovního fondu pro knihovny (z prostř.obcí)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
104	Na zpracování (stálého) knihovního fondu pro knihovny (z prostř.obcí)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
105						
106	Další finanční podpora knihoven z krajského rozpočtu					
107	(mimo prostředky určené na RF)***	Rok 2020	Rok 2020	Rok 2020	Rok 2020	Rok 2020
108	Celkové částky, které knihovny získaly v roce 2019	MěK Chrudim	KK Pardubice	MěK Svitavy	MěK Ústí nad Orlicí	Celkem
109	Z krajských grantových programů určených nejen knihovnám	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
110	Z krajských grantových programů určených výhradně knihovnám	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
111						
112	Podíl obcí na nákupu výměnného fondu ****					
113	Počet obcí přispívajících na nákup výměnného fondu	53	46	86	104	289
114	Částka poskytnutá na výměnný fond (za přispívající obce celkem)	103 124,00	142 221,00	126 431,00	473 844,00	845 620,00

Tab. II - Přehled výkonů a financování RF v regionu Pardubice za rok 2020 (KK)

0	Statistický výkaz výkonu regionálních funkcí	rok 2020	rok 2020	rok 2020
1	Kraj	Pardubický	Pardubický	Pardubický
2	Název knihovny (v krajském sumáři počet PK)	KK Pce reg.	KK Pce kraj. fce	Celkem KK
3	Počet pracovníků zajišťujících regionální funkce	1,60	1,20	2,80
4	Počet obsluhovaných knihoven	96	1	97
5	Poradenská a konzultační činnost			
6	počet obslužených knihoven	96	21	117
7	počet poskytnutých konzultací	963	70	1 033
8	počet metodických návštěv	68	5	73
9	Statistika knihovnických činností Kult (MK) 12 - 01			
10	počet obslužených knihoven	102	1	103
11	počet zpracovaných statistických výkazů	102	1	103
12	Vzdělávání knihovníků, semináře			
13	počet obslužených knihoven	0	63	63
14	počet všech vzdělávacích akcí	0	8	8
15	z toho (z ř. 14): počet akcí v rámci RF	0	8	8
16	z toho (z ř. 15): počet akcí na podporu vzd., kult. a komunitních aktivit	0	4	4
17	počet všech účastníků	0	198	198
18	z toho (z ř. 17): počet účastníků akcí v rámci RF	0	198	198
19	z toho (z ř.18): počet účastníků akcí na podporu vzd., kult. a komunitních aktivit	0	146	146
20	počet všech vyučovacích hodin	0	40	40
21	z toho (z ř. 20): počet vyučovacích hodin v rámci RF	0	40	40
22	z toho (z ř. 21): počet vyučovacích hodin na podporu vzd., kult. a komunitních aktivit	0	20	20
23	Porady			
24	počet obslužených knihoven	11	4	15
25	počet akcí	1	3	4
26	počet účastníků	16	32	48
27	Praktická podpora vzd., Kult. komunitních aktivit			
28	Počet obslužených knihoven	0	0	0
29	Počet akcí, zásahů	0	0	0
30	Pomoc při revizi a aktualizaci KF			
31	počet obslužených knihoven	19	0	19
32	z toho počet revidovaných knihoven	10	0	10
33	počet revidovaných knihovnických jednotek	19 936	0	19 936
34	Nákup KF z prostředků provozovatelů (obcí) do vlastních KF			
35	počet obslužených knihoven	0	0	0
36	počet nakoupených knihovnických jednotek	0	0	0
37	Zpracování KF z prostředků provozovatelů (obcí) vlastních KF			
38	počet obslužených knihoven	6	0	6
39	počet zpracovaných knihovnických jednotek	3 861	0	3 861

40	Výměnný fond (v knihovních jednotkách)			
41	stav výměnného fondu k 31.12. 2020	160 710	0	160 710
42	roční přírůstek VF	2 816	0	2 816
43	roční úbytek VF	51	0	51
44	z ř. 42 zakoupeno z finančních prostředků kraje na regionální funkce	1 822	0	1 822
45	z ř. 42 zakoupeno z finančních prostředků obce	664	0	664
46	z ř. 42 z zakoupeno z finančních prostředků dalších zdrojů	330	0	330
47	Cirkulace VF			
48	počet obslužených knihoven	74	0	74
49	počet expedovaných souborů	157	0	157
50	počet svazků v souborech	10 847	0	10 847
51	Servis automatizovaného knihovního systému			
52	počet knihoven, pro které pověřená knihovna zajišťuje podporu automatizovaného systému	66	0	66
53	počet akcí, zásahů	59	0	59
54	Doprava v rámci výkonu RF			
55	počet obslužených knihoven	61	4	65
56	počet ujetých km	1 811	716	2 527
57	Výkaz financování regionálních funkcí knihoven			
58	(pouze z finančních prostředků kraje)	Rok 2020	Rok 2020	Rok 2020
59	Kraj	Pardubický	Pardubický	Pardubický
60	Název knihovny	KK Pce reg.	KK Pce kraj. fce	Celkem KK
61	Spotřeba materiálu (číslo účtu 501)	417 679,38	0,00	417 679,38
62	z toho : nákup knihovního fondu	393 110,35	0,00	393 110,35
63	Spotřeba energie (číslo účtu 502)	15 411,00	0,00	15 411,00
64	Opravy a udržování (číslo účtu 511)	23 581,00	0,00	23 581,00
65	Cestovné (číslo účtu 512)	2 790,00	0,00	2 790,00
66	Ostatní služby (číslo účtu 518)	305 270,62	0,00	305 270,62
67	z toho : doprava	0,00	0,00	0,00
68	z toho : servis AKS	46 800,00	0,00	46 800,00
69	z toho : nákup licence na el. zdroje	0,00	0,00	0,00
70	z toho : nákup knihovnických služeb	258 470,62	0,00	258 470,62
71	Mzdové náklady (číslo účtu 521)	506 268,00	0,00	506 268,00
72	z toho : platy zaměstnanců	470 000,00	0,00	470 000,00
73	z toho : ostatní osobní náklady	36 268,00	0,00	36 268,00
74	Zákonné sociální pojištění (číslo účtu 524)	161 000,00	0,00	161 000,00
75	Sociální náklady (zákonné a jiné s.n.) (číslo účtu 527 a 528)	9 000,00	0,00	9 000,00
76	Jiné ostatní náklady (číslo účtu 549)	0,00	0,00	0,00
77	Ostatní provozní náklady (neuvedeny v ř. 61, 63 - 66, 71, 74 - 76)	0,00	0,00	0,00
78	Provozní náklady celkem (součet ř. 61, 63 - 66, 71, 74 - 77)	1 441 000,00	0,00	1 441 000,00
79	Investiční náklady	0,00	0,00	0,00
80	Náklady celkem (z krajské dotace) (součet ř. 78 a 79)	1 441 000,00	0,00	1 441 000,00
81				
82	Přídělená dotace (krajská)	1 441 000,00	0,00	1 441 000,00

83	Vráceno	0,00	0,00	0,00
84				
85				
86				
87				
88	Financování regionálních funkcí z jiných zdrojů (vlastní			
89	prostředky knihovny, obce, další zdroje, sponzorské dary)	Rok 2020	Rok 2020	Rok 2020
90	Náklady za rok	KK Pce reg.	KK Pce kraj. fce	Celkem KK
91	Spotřeba materiálu (číslo účtu 501)	151 119,00	11 850,00	162 969,00
92	z toho: na nákup knihovního fondu*	142 221,00	0,00	142 221,00
93	Mzdové náklady (číslo účtu 521)	160 308,00	485 750,00	646 058,00
94	z toho : platy zaměstnanců	160 308,00	485 750,00	646 058,00
95	z toho: ostatní osobní náklady	0,00	0,00	0,00
96	Zákonné sociální a zdravotní pojištění (číslo účtu 524)	53 305,00	165 155,00	218 460,00
97	Ostatní provozní náklady (neuvedené v ř. 91, 93, 96)	17 278,00	16 617,00	33 895,00
98	Provozní náklady celkem (součet ř. 91, 93,96,97)	382 010,00	679 372,00	1 061 382,00
99	Investiční náklady	0,00	0,00	0,00
100	Náklady celkem (součet ř. 98 + 99)	382 010,00	679 372,00	1 061 382,00
101				
102	Finanční prostředky obcí na fond knihoven a jeho zpracování**			
103	Na nákup (stálého) knihovního fondu pro knihovny (z prostř.obcí)	0,00	0,00	0,00
104	Na zpracování (stálého) knihovního fondu pro knihovny (z prostř.obcí)	0,00	0,00	0,00
105				
106	Další finanční podpora knihoven z krajského rozpočtu			
107	(mimo prostředky určené na RF)***	Rok 2020	Rok 2020	Rok 2020
108	Celkové částky, které knihovny získaly v roce 2019	KK Pce reg.	KK Pce kraj. fce	Celkem KK
109	Z krajských grantových programů určených nejen knihovnám	0,00	0,00	0,00
110	Z krajských grantových programů určených výhradně knihovnám	0,00	0,00	0,00
111				
112	Podíl obcí na nákupu výměnného fondu ****			
113	Počet obcí přispívajících na nákup výměnného fondu	46	0	46
114	Částka poskytnutá na výměnný fond (za přispívající obce celkem)	142 221,00	0,00	142 221,00

Pozn.

Výkony v tabulce č. II (KK) jsou rozděleny na výkony regionální metodiky a krajské metodiky, které ovšem úzce kooperují v regionálních službách pro kraj i obvod a region Pardubice. Rozdělení je provedeno zejména proto, aby bylo zřejmé, že krajská funkce není financována z dotace na RF, jak je dle Pravidel stanoveno, ale financuje ji přímo KK. V tabulce, která uvádí financování z dalších zdrojů, jsou náklady hrazené v RF z prostředků obcí (sdružování), kmenových rozpočtů PK a KK apod.

VII. Obrazová příloha

Ocenění Knihovna roku 2020 – za Pardubický kraj nominovaná a oceněná Obecní knihovna Jaroměř

(převzato z: kkpce.cz)

Ocenění Knihovna roku 2020 – za Pardubický kraj nominovaná a oceněná Obecní knihovna Jaroměř

Městská knihovna Polička – ocenění v kategorii „informační počin“ za projekt Centrum technického vzdělávání _Půda

(převzato z: www.facebook.com/knihovnapolicka)

Městská knihovna ve Svitavách – účastník užšího kola soutěže Městská knihovna roku 2020

(převzato z: facebook.com/knihovnasvitavy)

Zrekonstruovaná Knihovna městyse Choltice

(převzato z: www.choltice.cz/mestys/knihovna)

Vzdělávací kurz pro knihovníky v Krajské knihovně v Pardubicích

Městská knihovna Ústí nad Orlicí – autorské čtení Marie Mackové

(převzato z: www.knihovna-uo.cz)

Vernisáž výstavy Fotografie Orlických hor od autora Rostislava Bartoně v Městské knihovně ústí nad Orlicí

(převzato z: www.knihovna-uo.cz)

Prázdninové čtvrtky v Městské knihovně Chrudim – první pomoc

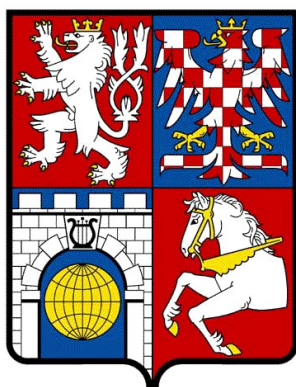

(převzato z: facebookové stránky Městské knihovny Chrudim)

Pasování prvňáčků na čtenáře – Městská knihovna Chrudim

(převzato z: facebookové stránky Městské knihovny Chrudim)

Zpráva o výkonu regionálních funkcí v Pardubickém kraji za rok 2020

Zpracovala: Mgr. Tereza Freudlová na základě podkladů pověřených knihoven

Vydala: Krajská knihovna v Pardubicích

Rok vydání: 2021

Vydání: 1.

© Krajská knihovna v Pardubicích

www.kkpce.cz

ISBN 978-80-86934-84-6